

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 kwietnia 2016 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego dla Łodzi –Widzewa w Łodzi, P. P. wniósł o nakazanie (...) Spółki Akcyjnej w Ł. przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazanie dalszych naruszeń prawa własności działki gruntu numer (...), położonej w Ł. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta Kw (...), w ten sposób, aby zobowiązać pozwanego do usunięcia urządzeń elektroenergetycznych oraz o zasądzenie od pozwanego kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia powództwa tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniesiono, że na nieruchomości stanowiącej własność powoda znajdują się urządzenia elektroenergetyczne, składające się z jednego słupa oraz linii średniego napięcia. Żaden z właścicieli nieruchomości nie wyrażał zgody na ich posadowienie, a utrudniają one korzystanie z gruntu. Powód wskazał, że zajęta powierzchnia to 310 m². Roszczenie o zapłatę dochodzone jest za okres 6 lat. Wyliczone zostało w odniesieniu do czynszu dzierżawnego Miasta Ł. za grunty o podobnej charakterystyce na kwotę 16.666,67 zł rocznie.

Na rozprawie w dniu 5 października 2016 roku powód dodatkowo sprecyzował, iż żąda odszkodowania za okres sześciu lat począwszy od dnia 21 kwietnia 2010 r.

(pozew k. 3-4, uzupełnienie pozwu k. 23-25)

Zarządzeniem z dnia 29 kwietnia 2016 roku Sąd wyłączył do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia żądanie zapłaty i postanowieniem z dnia 23 maja 2016 roku przekazał powództwo w tym zakresie, zgodnie z właściwością rzeczową, do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

(wypis zarządzenia k. 2, postanowienie k. 16)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wyjaśniono, iż linia powstała w latach '80 ubiegłego wieku w oparciu o pozwolenie na budowę wydane w dniu 25 marca 1985 roku. Pozwany podniósł jednak zarzut zasiedzenia służebności przez jego poprzedników prawnych z dniem 25 marca 2005 roku. Wykazując następstwo prawne kolejnych przedsiębiorstw państwowych, a następnie spółek akcyjnych (...) i Zakładu (...) Łódź-Miasto i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (...), wyjaśniono, iż pozwany pozostaje obecnie właścicielem sieci.

(odpowiedź na pozew k. 30 , pismo procesowe k. 109)

Powód nie uznał zarzutu przedawnienia podnosząc, że w 2000 roku, na skutek przebudowy linii w oparciu o pozwolenie na budowę z 1997 roku nastąpiła zmiana jej przebiegu i z tą chwilą nastąpiło naruszenie posiadania. Nie upłynął więc okres wymagany do zasiedzenia.

Następnie zakwestionowano istnienie trwałego i widocznego urządzenia oraz niemożność wykazania zakresu korzystania z nieruchomości.

(pisma powoda k. 75-76 , 101-102 , 114-115)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...), objęta księgą wieczystą Kw (...) stanowi własność P. P. od dnia 17 czerwca 2008.

(księga wieczysta k. 6-10 , oświadczenie powoda – protokół rozprawy k. 89 odwr , adnotacja 00:31:42)

Przez nieruchomość przebiega linia elektroenergetyczna 0,4 kV powstała w oparciu o pozwolenie na budowę. Linia była stale użytkowana od momentu protokolarnego przejęcia w roku 1987 do połowy roku 2015. Co pięć lat podlegała oględzinom, wówczas wydawane są decyzje techniczne.

(okoliczność niesporna zeznania świadka D. K. – k. 89, adnotacja 00:09:14)

Linia powstała w latach '80, ale jej przebieg nad przedmiotową działką uległ zmianie w 2000 roku, gdy P. P. nie był jeszcze jej właścicielem. Przebudowa nastąpiła w oparciu o pozwolenie na budowę z 1997 roku. Słup znajdujący się na przedmiotowej działce został zmieniony, a linia przeniesiona wzdłuż granicy działek o jedno pręśło. Obecnie zajmuje ona większą część działki niż poprzednio. W dniu 14 listopada 2001 roku stwierdzono nieważność decyzji z 1997 roku z uwagi na niewykazanie, że inwestor posiadał uprawnienie do dysponowania gruntem.

(niesporne: d ecyzja k. 7 9- 80, zeznania świadka D. K. – k. 89, adnotacja 00:09:14, 00:14:13 , 00:18:35)

Przedstawione w postępowaniu dowody nie były kwestionowane. Stan faktyczny nie był sporny; wątpliwości wywoływała interpretacja prawna przedstawionych okoliczności. Postępowanie dowodowe posiada jednak braki, które spowodowały niewykazanie wysokości szkody powoda.

Zgodnie z art. 6 k.p.c., ciężar wykazania faktów, spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne. Zasada to oznacza, że powód, dochodząc roszczenia o charakterze odszkodowawczym obowiązany był wykazać nie tylko zajęcie jego rzeczy, ale i rozmiar doznanej z tego tytułu szkody. Niniejsze postępowanie potwierdziło, że grunt stanowiący obecnie własność powoda, został zajęty przez poprzedników prawnych pozwanego. Jednak żądanie wynagrodzenia z tego tytułu wymagało udowodnienia wysokości poniesionej straty; postępowanie dowodowe powinno wykazać precyzyjnie powierzchnię zajętą pod linię wysokiego napięcia oraz wysokość możliwego do uzyskania wynagrodzenia. Tymczasem w sprawie nie złożono wniosków dowodowych, które wykazałyby wysokość możliwego wynagrodzenia; w szczególności brak jest dowodu z opinii biegłego geodety (bądź biegłego z zakresu instalacji) oraz biegłego rzeczoznawcy. Postępowanie dowodowe ma braki, pomimo pouczeń udzielanych przez Sąd.

Wzywając powoda do osobistego stawienia Sąd doręczył pouczenie zawierające m.in. informację o ciężarze dowodu z wyjaśnieniem, strona obowiązana jest przedstawiać dowody dla wykazania faktów, z których wywodzi skutki prawne, że do zamknięcia rozprawy może przytaczać twierdzenia i wnioski dowodowe na poparcie swoich wniosków (pouczenie k. 73,74).

Na rozprawie w dniu 5 października 2016 roku Sąd – wobec braku wniosków dowodowych zmierzających do wykazania roszczenia – pouczył powoda o ciężarze dowodu, środkach dowodowych w postępowaniu cywilnym , skutkach zaniechania prowadzenia postępowania dowodowego oraz możliwości ustanowienia pełnomocnika procesowego lub zasięgnięcia porady prawnej. Jednocześnie rozprawa została odroczonej celem umożliwienia powodowi zgłoszenia wniosków dowodowych

(protokół rozprawy k. 89 odwr., adnotacja 00:35:42).

Ostatecznie, po złożeniu pisma, w którym pozwany ponownie nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości, po raz ostatni Sąd doręczył powodowi pisemne pouczenie w trybie art. 5 k.p.c.; iż zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, wskazał na rodzaje środków dowodowych w postępowaniu cywilnym (dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych, zeznania stron) oraz pouczył o skutkach zaniechania prowadzenia postępowania dowodowego (pkt 1 a zarządzenia k. 111, zwrotne poświadczenie odbioru k. 120).

Powód pouczony został w tym postępowaniu kilkakrotnie; wraz z doręczeniem pierwszego wezwania na rozprawę, na samej rozprawie (choć zapis pisemny jest niepełny, zapis dźwięku poświadcza treść pełnego pouczenia) oraz ponownie – szczegółowo – pisemnie wraz z doręczeniem postanowienia z 17 listopada 2016 roku (zarządzenie k. 111). Mimo to, na wyraźne wezwanie Przewodniczącej na rozprawie w dniu 19 grudnia 2016 roku oświadczył, że nie składa wniosków dowodowych. Mimo uprzedzenia, że rozprawa zostanie zamknięta, a postępowanie zakończone, powód nie żądał odroczenia rozprawy i wniosł o zakończenie postępowania w aktualnym stanie sprawy (protokół rozprawy k. 123, adnotacje 00:01:37). Jednocześnie jednak składał pisma procesowe, zawierające stanowisko merytoryczne, kwestionując zarzut zasiedzenia, powołując się na dorobek judykatury, cytując orzeczenia Sądu Najwyższego. Stanowisko powoda zawierało zarzuty materialne, odnosiło się do przepisów Kodeksu cywilnego, analizowało instytucje zasiedzenia, służebności oraz poglądy prawne. Jednak właściwe wnioski dowodowe nie zostały złożone, pomimo wielokrotnych pouczeń i odroczenia rozprawy celem umożliwienia powodowi zasięgnięcia porady prawnej, zgłoszenia wniosków dowodowych.

Zakres i wysokość szkody nie były przedmiotem dowodzenia.

W powyższym stanie faktycznym, Sąd zważył, co następuje:

Powództwo, jako nieudowodnione, podlegało oddaleniu.

Jego podstawę prawną stanowiły przepisy art. 225 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c. i art. 230 k.c., które dają podstawę do domagania się przez właściciela rzeczy od jej posiadacza samoistnego (odpowiednio - zależnego) będącego w złej wierze, zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z tej rzeczy.

W niniejszej sprawie bezspornym była okoliczność, że ponad nieruchomością powoda przebiega linia wysokiego napięcia. Jej przebieg jednak budzi wątpliwości; z materiału dowodowego wynika, że została przesunięta w roku 1997. Jednak brak jest dokumentacji geodezyjnej, która określiłaby przebieg linii oraz powierzchnię przez nią zajętą (wyłączoną z użytkowania). To pozwoliłoby nie tylko określić, czy zmiana przebiegu wyklucza możliwość zasiedzenia przedmiotowej służebności, ale przede wszystkim – wykazać rozmiar szkody właściciela nieruchomości (sprezyzować pas niezbędny do eksploatacji linii, oddzielić go od strefy ochronnej).

Brak geodezyjnego określenia zajętej przez linię elektroenergetyczną powierzchni skutkowało także niemożnością określenia możliwego do uzyskania wynagrodzenia. W tym zakresie również nie zgłoszono wniosku o powołanie dowodu z opinii biegłego. Strona powodowa w treści samego pozwu odniosła się do „czynszu pobieranego przez gminę za dzierżawę o podobnej charakterystyce”. Jednak również określenie wysokości odszkodowania w odniesieniu do 1 m² w ten sposób jest niewystarczające. Po pierwsze, odwołanie to jest nieprecyzyjne: nie wskazuje źródeł, nie określa nieruchomości „o podobnej charakterystyce”. Ponadto, jak zauważył Sąd Apelacyjny w Łodzi: „Ustalanie wysokości wynagrodzenia za korzystanie

z nieruchomości, oparte na cenach rynkowych właściwych dla najmu lub dzierżawy powinny być modyfikowane, bo stosowane stawki z tego tytułu obejmują sytuację całkowitego pozbawienia fizycznego władztwa nad gruntem” (wyrok z dnia 3 sierpnia 2016 r., sygn. akt I ACa 110/16). Wprost wskazano; „powodowie w uzasadnieniu wywiezionego środka zaskarżenia odwołali się do stawek dzierżawnych, ustalanych w Gminie S. Wskazać jednak trzeba, że stawki czynszu za dzierżawę gruntu dla działalności gospodarczej nie są równe stawkom przyjmowanym dla korzystania z gruntu przez przedsiębiorstwa przesyłowe”.

Powyższe powoduje, że niedostatki postępowania dowodowego nie pozwoliły określić rozmiaru doznanej przez stronę powodową szkody. Skutkiem oddalenia powództwa z tego powodu jest bezprzedmiotowość rozpatrywania zarzutu przedawnienia roszczenia.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowi art. 98 k.c., statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Strona powodowa nie ostała się ze swoim roszczeniem, obowiązana jest więc do zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwanego. Na koszty te złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika określone na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia postępowania (21 kwietnia 2016 roku). Zgodnie bowiem z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1668), które weszło w życie 27 października 2016 roku, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi
z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji.